

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/118/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120204372
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2120204372.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, B., C. XX, proti žalovanému: D. E., nar. XX.XX.XXXX, F. G. XXX, zastúpený spoločnosťou: LEGARTUM s. r. o., so sídlom Bratislava, Hrachová 16B, IČO: 47 252 332, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaniach žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 40C/29/2020-131 zo dňa 12.7.2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í a** vec mu **v r a c**
i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2.500 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol, výrokom III. žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 11, § 13 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), § 193, § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že žalobkyňa sa žalobou podanou na súde dňa 01.06.2020 domáhala uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť jej 10.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobu odôvodnila tým, že žalovaný od začiatku mesiaca júl 2019 do začiatku mesiaca november 2019, na rôznych miestach v okrese Trnava napriek výslovnému nesúhlasu a zákazu dlhodobo prenasledoval žalobkyňu ako svoju bývalú družku takým spôsobom, že ju proti jej vôli neustále niekoľkokrát denne kontaktoval telefonicky, mailovou formou, ako aj prostredníctvom sociálnych sietí z rôznych čísiel na jej mobilný telefón s telefónnym číslom XXXX XXX XXX, po zablokovaní telefónnych čísiel zo strany žalobkyne si zabezpečil ďalšie SIM karty s novými číslami a žalobkyňu následne kontaktoval prostredníctvom nich, ak žalobkyňa na jeho volania nereagovala, kontaktoval ju prostredníctvom mobilných aplikácií Messenger a WhatsApp, kde obsahom správ ju vulgárne urážal, vyhrážal sa tým, že bude vyhľadávať jej prítomnosť a kontaktovať ju, pokiaľ sa mu neozve, že ju bude hľadať, že by si zaslúžila rozkopať hlavu, pričom počas daného obdobia jej poslal okolo 5.000 správ, taktiež sa opakovane niekoľkokrát do týždňa zdržiaval, ako aj prespával v motorovom vozidle pred jej bydliskom na E. H. G. XX v B., naposledy dňa 23.10.2019 v čase okolo 23.00 hod., žalobkyňu opakovane vyhľadával i v mieste jej zamestnania v Penzióne I. v obci I. G. XXX a vyžadoval si vzájomnú komunikáciu, ďalej vyvolával do zamestnania žalobkyne a zisťoval informácie o žalobkyni, pričom svojim konaním u žalobkyne vzbudil dôvodnú obavu o jej život a zdravie a podstatne zhoršil kvalitu jej života sústavným narušovaním práva žalobkyne na ochranu súkromia a nevyžiadaným kontaktovaním (ďalej opísaný skutok len „trestný čin“ alebo „skutok“).

Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v dôsledku neoprávneného zásahu došlo ku zníženiu dôstojnosti žalobkyne a to v značnej miere, za čo bol žalovaný po uznaní viny a uzavretí dohody o vine a treste aj právoplatne odsúdený. S ohľadom na žalobou uplatnený nárok na náhradu

nemajetkovej ujmy, ktorú žalobkyňa pociťovala v rozhodnom období a ktorú by ako závažnú ujmu pociťoval každý, nachádzajúci sa na mieste a v postavení žalobkyne, pri zohľadnení aj vulgárneho textu vybraných správ žalovaného, dospel súd k záveru, že primeranou peňažnou náhradou s poskytnutím spravodlivého zadosťučinenia žalobkyni je suma 2.500 eur, ktorá podľa názoru súdu nevybočuje z ustálenej rozhodovacej praxe. Súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnil aj správy z konverzácie žalobkyne z telefónneho čísla XXXX XXX XXX adresované žalovanému napr. dňa 17.09.2019, kedy žalobkyňa o 22:05 hod napísala žalovanému „pal do pice!! Neozyvaj sa mi!! Nepis mi!! Nevolaj mi!! Nechod za mnou!! Daj mi pokoj ty skurveny ojevavac!! Kurva vyjebana!!“, ako i dňa 20.09.2019 o 18:50:15 hod „Daj mi pokoj ty psychopat!!! Ja sebou uz nikdy nebudem!! Co bolo bolo to uz nikdy nebude!! Rob si co chces a daj mi uz svaty pokoj!!!“, zo dňa 02.10.2019 o 22:55:13 hod „PPa ty kurva hnusna bez sa jebat lahsie J si bloknuty vsade a nadobro.. aj to ze si to mal na plane len sa ti nepostavil kokot je super dokaz o tom ze ti mam verit... teraz sa uz mozes jebat kade chces“ či zo dňa 06.10.2019 o 17:11 hod „mozem Ti kluce akurat tak podat alebo ti ich hodim do schranky kym ty budeš s kurvu“, a o 17:13 hod „jasnee J ojevavac J tak jak s tvoju stetku u teba J skoda ze si dosiel az rano J kurva kurvou ostava a ty si kurva poriadna J take kurvy jak si ty sa nemenia J“. V konaní boli dokazované majetkové a zárobové pomery žalovaného, a z vykonaného dokazovania mal súd ustálené, že žalovaný pracuje ako automechanik, je samostatne zárobkovo činná osoba s prevádzkou v mieste trvalého pobytu, s bežnými mesačnými výdavkami a jednou vyživovacou povinnosťou k maloletému dieťaťu v sume 250 eur mesačne. Súd nemal dôveryhodne preukázaný príjem žalovaného, ktorý dokladoval svoje zárobové pomery daňovým priznaním za rok 2020 s uvedeným ročným príjmom zo živnosti v úhrne 695 eur v hrubom. Súd tak určil relutárnu náhradu v takej výške, aby táto nebola pre žalovaného likvidačná, vychádzajúc z priemernej mzdy v národnom hospodárstve Slovenskej republiky, ktorá predstavuje za rok 2022 sumu 1.304 eur brutto. Súd sa stotožnil s vyjadrením právneho zástupcu žalobkyne, že výška náhrady nemajetkovej ujmy by mala byť taká, aby ju vedel žalovaný uhradiť či už z priemernej mzdy v národnom hospodárstve ako aj z minimálnej mzdy, avšak podľa názoru súdu tomu nezodpovedá suma 10.000 eur, ale suma 2.500 eur, ktorá plní zároveň tak funkciu satisfakcie u žalobkyne, ako aj nesie prvok odstrašenia od prípadného nasledovania prejavov správania sa odsúdeného žalovaného verejnosťou a zároveň v uvedenej sume zohľadňuje všetky vyššie uvedené individuálne okolnosti strán a samotného sporu, pri zohľadnení ustálenej rozhodovacej činnosti súdov pri iných či obdobných neoprávnených zásahoch do práv na ochranu osobnosti.

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni, ktorá mala vo veci plný úspech, priznal súd nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, keď výška plnenia náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu a preto v časti zamietnutia žalobného návrhu v prevyšujúcej časti nebola žalobkyňa pre účely rozhodovania o nároku na náhradu trov konania neúspešná. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

3. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku I. a III. podal odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v ustanovení § 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP. Dôvodil predovšetkým tým, že prostredníctvom vyjadrení či predložených listinných dôkazov preukázal, že v období od začiatku mesiaca júl 2019 do začiatku mesiaca november 2019 (ďalej „rozhodné obdobie“), v ktorom mal žalovaný údajne zasahovať do práv žalobkyne, viedla žalobkyňa so žalovaným priateľskú komunikáciu, žalobkyňa žalovanému zároveň vulgárne nadávala a žalobkyňa iniciovala so žalovaným stretnutia. Žalovaný zároveň preukázal, že vyjadrenia žalobkyne v konaní boli rozporuplné, pričom súd uvedené v rozhodnutí nezohľadňoval. V konaní bolo taktiež preukázané, že ani svedkovia navrhnutí žalobkyňou nemali vedomosť o tom, akým spôsobom žalobkyňa so žalovaným v rozhodnom období komunikovala. Svedkovia tak boli poukázateľne informovaní o daných skutočnostiach výlučne z pohľadu žalobkyne, ktorej vyjadrenia nekorešpondovali s jej konaním. Žalovaný uvedené tvrdenia preukázal rozsiahlou sms komunikáciou, ktorá tvorí súčasť spisu. Súd uvedené dôkazy žalovaného pri svojom rozhodovaní nezohľadnil a na apeláciu žalovaného, že sa jedná o kľúčový argument preukazujúci tvrdenia žalovaného, súd v rozsudku nereflektoval. Súd sa nielenže v rozsudku uvedeným dôkazom nevenoval, ale ani neodôvodnil, z akého dôvodu na dôkazy neprihliadol. Zo strany žalovaného išlo o kľúčový dokaz, ktorý preukazuje, že nemohlo dôjsť k zníženiu dôstojnosti žalobkyne alebo zníženiu jej vážnosti v spoločnosti, ktoré by odôvodňovali dôvodnosť požadovaného nároku. Namietal tiež, že súd v rozsudku nehodnotil všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Poukázal na bod 28. rozsudku. Má za to, že vulgárna komunikácia medzi stranami sporu bola obvyklá; nie sú pravdivé tvrdenia žalobkyne, že komunikovala so žalovaným z dôvodu, že nechcela byť za zlú, keď v zapätí vulgárne žalovanému nadávala; žalobkyňa sa v rozhodnom období dozvedela o milostných pomeroch žalovaného s inými ženami, ktoré pretrvávali aj počas ich

pomeru a teda sa možno opodstatnene domnievať, že žalobu žalobkyňa iniciovala z pocitu krivdy, nie z dôvodu že by došlo k zásahu do jej osobnostných práv. Uvedený preukázaný skutkový stav súd v rozsudku nezohľadňoval, pričom uvedenú komunikáciu v rozsudku citoval iba v súvislosti s určením výšky nemajetkovej ujmy. Súd mal pri svojom rozhodnutí a odôvodnení rozsudku vychádzať z uvedeného skutkového stavu, z ktorého je zrejmé, že nemohlo dôjsť k zásahu do práv žalobkyne.

Súd nevenoval dostatočný priestor posúdeniu skutkového stavu a dôvodnosti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Nerozobral jednotlivé aspekty tohto nároku. I napriek tomu, že vykonané dokazovanie podporuje závery o neopodstatnenosti a nedôvodnosti uplatneného nároku, súd nárok žalobkyne priznal. Poukázal na nález Ústavného súdu SR (II. ÚS 28/96).

Konštatoval, že v danom prípade preukázateľne nedošlo do zásahu rodinného, súkromného života žalobkyne s trvalými a nezvratnými následkami. Vzájomná vulgárna komunikácia sporových strán bola obvyklá a pri posudzovaní nároku bolo potrebné z uvedenej skutočnosti vychádzať. Súd sa zároveň nevysporiadal, z akého dôvodu nepovažoval satisfakciu v podobe ospravedlnenia za dostatočnú. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. R 111/1998, 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010.

Žalovaný ďalej uviedol, že súd nesprávne právne posúdil aj výšku nemajetkovej ujmy. Poukázal na ústavný princíp proporcionality. Poukázal tiež na to, že žalovaný v čase vyhotovenia tohto odvolania nemá iba jednu, ale dve vyživovacie povinnosti (prostredníctvom osobnej starostlivosti), nakoľko sa žalovanému narodil syn D. E. dňa XX.XX.XXXX, Uvedenú skutočnosť, tak žalovaný bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. V prípade, ak súd v rozsudku vychádzal pri určovaní výšky nároku na nemajetkovú ujmu zo skutočnosti, že žalovaný má len jednu vyživovaciu povinnosť, nemôže byť uvedená výška relevantná v prípade, ak má žalovaný preukázateľne dve vyživovacie povinnosti. Na základe uvedeného, aj v prípade ak by sa odvolací súd stotožnil s dôvodnosťou žaloby resp. odôvodnením rozsudku, nemožno na základe uvedeného stotožniť s tým, že uvedená výška nemajetkovej ujmy je relevantná a spravodlivá.

Žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil na ďalšie konanie.

4. K odvolaniu žalovaného sa vyjadřila žalobkyňa. Vo vyjadrení uviedla, že žalovaný ani nešpecifikoval, v čom mala byť výpoveď žalobkyne rozporuplná. Výpoveď žalobkyne v spojení s výpoveďami svedkov bola konzistentná a dostatočne presvedčivo bol podrobne a v celej šírke preukázaný zásah do práva na ochranu osobnosti žalobkyne. Spôsob komunikácie medzi žalobkyňou a žalovaným a ani ich prípadné stretnutia nemohli žiadnym spôsobom zoslabovať následky zásahu žalovaného do práva na ochranu osobnosti žalobkyne. Uvedené nezoslabovalo utrpenie žalobkyne, ktoré sa prenášalo aj na žalobkyňinu rodinu. Žalovaný sa iba snaží bagatelizovať následky svojho správania k žalobkyne s cieľom zbaviť sa objektívnej zodpovednosti cez spochybňovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaný sa pohybuje iba v rovine špekulácií, keď rozvíja myšlienkový konštrukt o motivácii žaloby údajným pocitom krivdy na strane žalobkyne pre milostné pomery žalovaného. Uvedené sú len ničím nepodložené domnienky protistrany. Výška žalobkyňou požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy nemôže mať závažný dopad na uspokojovanie existenčných potrieb žalovaného ani jeho rodiny, pričom je potrebné vychádzať z potenciality príjmu na strane žalovaného. Poukázala na rozsudok Krajského súdu v Ostrave, sp. zn. 71 Co 278/2017, zo dňa 07.12.2017. Nárok uplatňovaný zo strany žalobkyne nie je extrémny, a preto by súd nemal vychádzať len z aktuálne formálne deklarovaných majetkových pomerov žalovaného, ale aj zo schopností a možností žalovaného dosiahnuť zárobok. Ako novota v odvolacom konaní nemôže obstať udalosť, ktorou je narodenie syna žalovaného dňa XX.XX.XXXX, nakoľko sa jedná o skutočnosť časovo predchádzajúcu dátumu vydania odvolaním napadnutého rozsudku zo dňa 12.07.2023. Táto skutočnosť musela byť žalovanému nepochybne známa ešte pred vyhlásením rozsudku.

5. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku II. podala odvolanie žalobkyňa z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), h) CSP. V odvolaní konštatovala, že odôvodnenie rozsudku stroho formalisticky odôvodňuje priznanú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 2.500,- eur (t.j. iba čiastočné vyhovenie žalobe) vychádzaním z ustálenej rozhodovacej praxe (bez konkrétneho odkazu na judikatúru ohľadom výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch subsumovaním prípadu pod túto judikatúru rešpektujúc osobitosti prípadu) a poukazovaním na správy z konverzácie medzi stranami bez bližšieho vysvetlenia, aký význam mala mať táto konverzácia pre úvahy súdu, ktoré ho viedli k zamietnutiu žaloby vo zvyšnej časti (súd iba konštatoval vychádzanie z tejto konverzácie). Neobstojí ako presvedčivá ani argumentácia súdu v tom zmysle, že práve suma 2.500,- eur ako náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nebude pre žalovaného likvidačná oproti sume požadovanej žalobkyňou

vo výške 10.000,- eur. Súd teda presvedčivo nevysvetlil, na základe akých úvah dospel k záveru o primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch iba vo výške 2.500,- eur, resp. súd presvedčivo nevysvetlil, prečo žalobu vo zvyšnej časti zamietol. Rozsudok v rozpore s § 220 ods. 2 CSP vo vzťahu k ťažiskovej argumentácii súdu neobsahuje jasné a výstižné vysvetlenie ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty žalobkyni, čo spôsobuje jeho nepresvedčivosť. Rozsudok je preto formalistický a nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a nedostatok presvedčivých dôvodov, čo spôsobilo porušenie práva žalobkyni na spravodlivý súdny proces. Postupom súdu, ktorého výsledkom bolo nepreskúmateľné súdne rozhodnutie, bolo porušené právo žalobkyni na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy SR a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žalobkyňa poukázala na uznesenie NS SR z 15. 7. 2010, sp. zn. 5 Cdo 106/2010, uznesenie ÚS SR z 31.08.2004, sp. zn. IV. ÚS 252/04, nález ÚS SR z 23. 01.2014, č.k. IV. ÚS 562/2013-60. Žalobkyňa považuje napadnutý rozsudok za vecne nesprávny. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. K odvolaniu žalobkyni sa vyjadril žalovaný. Vo vyjadrení uviedol, že práve otázka komunikácie žalobkyne (raz vulgárne, inokedy priateľsky) má byť pri posudzovaní dôvodnosti náhrady nemajetkovej ujmy otázkou kľúčovou. Nemožno teda súhlasiť s tvrdeniami žalobkyne uvedenými v odvolaní, keď uvádza, že v tejto časti pri svojich úvahách súd pochybil. Žalovaný má za to, že práve v predmetnej časti odôvodnenia rozsudku súd správne vyhodnotil, že vulgárna komunikácia medzi stranami sporu bola obvyklá, a teda pri posudzovaní skutkového stavu je potrebné danú skutočnosť zohľadniť. Uvedený skutkový stav žalovaný preukázal prostredníctvom vyjadrení či predložených listinných dôkazov. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy z titulu neoprávneného zásahu do osobnostnej sféry žalobkyne je to, aby intenzita okolností takéhoto zásahu odôvodňovali priznanie finančného zadosťučinenia, keď by sa iná nemateriálna forma satisfakcie javila ako nedostatočná. Má za to, že nie je dôvodné priznávať žalobkyni akékoľvek finančné zadosťučinenie.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolania strán sú dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

8. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobe žalobkyne čiastočne vyhovel a uložil žalovanému povinnosť na zaplatenie sumy 2.500 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, v prevyšujúcej časti (suma 7.500 eur) žalobu zamietol. Žalobkyňa nesúhlasila s rozsudkom súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti žaloby, žalovaný napadol rozsudok vo vyhovujúcom výroku. Predmetom odvolacieho konania je posúdiť, či súd prvej inštancie správne a zákonne rozhodol, keď žalobe vyhovel v časti o zaplatenie sumy 2.500 eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

9. Jednou zo zásadných odvolacích námietok strán sporu, bolo namietanie, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je postihnutý vadou nepreskúmateľnosti z dôvodu nedostatočného odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

10. Podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú uvedený odvolací dôvod sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

12. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

13. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní. Ak rozhodnutie prvoinštančného súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 CSP, je nepreskúmateľné. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Zo súdnej praxe č. 56/2008). V zmysle judikatúry ústavného súdu platí, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje stranám sporu, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku. Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

14. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu nezodpovedá požiadavkám kladeným na zákonné rozhodnutie v zmysle § 220 CSP.

15. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalovaný v rámci svojej obrany na súde prvej inštancie namietal nesplnenie podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, namietal nedôvodnosť uplatňovaného nároku, pretože žalobkyňa nepreukázala splnenie kritérií odôvodňujúcich výšku priznanej nemajetkovej ujmy. Žalobkyňa v odvolaní namietala nedostatok dôvodov pre zamietnutie žaloby vo zvyšku, vytykala súdu neuvedenie žiadneho konkrétneho odkazu na judikatúru rešpektujúcu okolnosti prípadu, pričom súd prvej inštancie priznanú výšku nemajetkovej ujmy oprel o ustálenú rozhodovaciu prax.

16. Z dôvodov napadnutého rozhodnutia nie je podľa odvolacieho súdu zrejmé ako sa s niektorými špecifickými a pre uplatnený nárok a výsledok sporu rozhodujúcimi námietkami vypořiadal prvoinštančný súd.

17. Peňažné zadosťučinenie môže priznať súd len v prípade, ak sú splnené dve kumulatívne podmienky: a) morálne zadosťučinenie nie je v konkrétnom prípade postačujúce a b) neoprávneným zásahom došlo k značnému zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere. Peňažné zadosťučinenie prichádza do úvahy iba vtedy, ak vzniknutú ujmu nemožno zmierniť prostredníctvom žiadnej formy morálneho zadosťučinenia. Toto posúdenie je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorý ale bude musieť vychádzať z jednotlivých okolností, tak z celkovej povahy konkrétneho prípadu. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti dokladajúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ust. § 13 ods. 1

OZ a to z hľadiska intenzity trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na postavenie žalobcu v rodine a v spoločnosti.

18. Súd prvej inštancie uvedené neposudzoval, nereagoval na námietku žalovaného prečo morálne zadosťučinenie nie je v tomto prípade postačujúce. Podľa odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku úplne absentuje, pokiaľ ide o výšku priznanej nemajetkovej ujmy komparácia s inými obdobnými prípadmi, ktorá skutočnosť by mala byť už bežnou súčasťou rozsudku, o aký v preskúmvanej veci išlo, ktorú skutočnosť namietala v odvolaní aj žalobkyňa. Súd prvej inštancie konštatoval, že „primeranou peňažnou náhradou s poskytnutím primeraného zadosťučinenia je suma 2.500 eur, ktorá podľa názoru súdu nevybočuje z ustálenej rozhodovacej praxe“ avšak žiadnu ustálenú rozhodovaciu prax neuviedol. Odvolací súd si je vedomý, že takéto posúdenie je spojené s istým ťažkosťami (vzhľadom na rozsah a dostupnosť databáz súdnych rozhodnutí) avšak princíp právnej istoty (a aj už ustálená súdna prax) tak, ako je zakotvený v čl. 2 CSP si takýto postup súdu vyžaduje. Žiada sa pripomenúť, že právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihladenia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu (čl. 2 ods. 3 CSP). V dôsledku absencie vyporiadania sa so všetkými relevantnými námietkami sa stala úvaha súdu prvej inštancie, na základe ktorej určil voľnu úvahou výšku nemajetkovej ujmy nepreskúmateľnou.

19. Ustálená rozhodovacia prax všeobecných súdov SR v prípadoch rozhodovania o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do integrity osobnosti, keď je zasiahnutý súkromný život, postavenie a uplatnenie v spoločnosti, znížená dôstojnosť, existuje dôvodná obava o život a zdravie (napr. v konaní o žalobe na ochranu osobnosti, o náhradu nemajetkovej ujmy), a to v dôsledku trestného činu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a Trestného zákona, je v judikatúre prítomná v minimálnej miere (Krajský súd v Prešove sp. zn. 23Co/51/2020 zo dňa 30.11.2021, Krajský súd v Prešove sp.zn. 1Co/25/2018 zo dňa 15.05.2018 - nešlo o trestný čin nebezpečného prenasledovania, ale o prečin ohovárania podľa § 373, ods. 1, ods. 2 písm. c) TZ). Častejšie je identifikované priznávanie nemajetkovej ujmy v spojitosti s prečinom nebezpečného prenasledovania v judikatúre ČR v rámci adhézneho konania (sp. zn. 8Tdo 757/2015 zo dňa 22.8.2015, sp. zn. 7Tdo 1036/2016 zo dňa 19.4.2016, sp.zn. 3Tdo 1041/2017 zo dňa 27.9.2017, sp. zn. 6Tdo 142/2018 zo dňa 15.2.2018 sp. zn.8Tdo 449/2021 zo dňa 24.6.2021, sp.zn. 11Tdo 10/2023 zo dňa 18.1.2023). Špecifickými hľadiskami/kritériami pri určení nemajetkovej ujmy v dôsledku trestného činu nebezpečného prenasledovania môžu byť a) úmyselné spôsobenie ujmy osobitne spôsobenie ujmy použitím ľsti, vyhrážky, b) zneužitie závislosti poškodeného na škodcovi, c) násobenie účinkov zásahu jeho prezentovaním na verejnosti alebo v dôsledku diskriminácie poškodeného alebo iné obdobné vážne dôvody (pozri odborný článok <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/stalking-nebezpecnepronasledovani-cast-iii-nemajetkova-ujma>).

20. Výška priznaného zadosťučinenia musí byť primeraná, avšak je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd pri svojom rozhodnutí musí vychádzať z týchto kritérií: a) závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy, pričom sa predpokladá, že čím závažnejšia bude táto ujma čo do svojho rozsahu, trvania, dôsledkov, odstrániteľnosť a pod., tým bude vyššia aj náhrada v peniazoch, b) okolnosti, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby, a c) to, či pôvodca zásahu neposkytol už mimosúdne dotknutej osoby morálne, prípadne finančné zadosťučinenie.

21. V dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie, ktorým bolo znemožnené stranám, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, neostávalo odvolaciemu súdu nič iné, než tento napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 CSP, bude opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, zaoberať sa naplnením hmotnoprávných predpokladov odôvodňujúcich priznanie peňažného zadosťučinenia a kritériami pri úvahe o primeranosti jeho výšky. Výsledky vykonaného dokazovania je nevyhnutné vyhodnotiť vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia

dôkazov zakotveného v čl. 15 Základných princípov CSP a v ustanovení § 191 ods. 1 CSP, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty strán, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť. Rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP odôvodniť.

23. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova rozhodne o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

24. Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).